

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра латинської мови та медичної термінології
Навчальний рік 2022-2023

**СИЛАБУС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА
«ОСНОВИ ЛАТИНСЬКОЇ МОВИ З МЕДИЧНОЮ
ТЕРМІНОЛОГІЄЮ»**

Нормативний освітній компонент

Форма здобуття освіти очна

Галузь знань 22 «Охорона здоров'я»

Спеціальність 223 «Медсестринство»

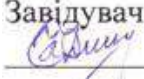
Освітньо-професійна програма «Сестринська справа»

Першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

Курс перший

Силабус освітнього компонента
розглянуто на засіданні кафедри
латинської мови та медичної
термінології

Протокол від
“26” серпня 2022 року № 12

Завідувач кафедри
 доц. Н.В. Дерев'янченко

Схвалено методичною комісією
ХНМУ з проблем загальної
підготовки

Протокол від
“31” серпня 2022 року № 1

Голова
 проф. О.Ю. Вовк

РОЗРОБНИКИ СИЛАБУСУ:

1. Дерев'янченко Наталя Володимирівна, зав. каф. латинської мови та медичної термінології, доцентка, канд. філол. наук;
2. Литовська Олександра Веніамінівна, доц. каф. латинської мови та медичної термінології, доцентка, канд. філол. наук.

ДАНІ ПРО ВИКЛАДАЧІВ, ЩО ВИКЛАДАЮТЬ ОСВІТНІЙ КОМПОНЕНТ

Дерев'янченко Н.В. Завідувач кафедри, доцент, канд. філол. н.

Наукові інтереси: Медична термінологія, латинська мова, педагогіка вищої школи, інноваційні технології навчання.

Контакти: тел. +380661264373, e-mail - nv.derevianchenko@knmu.edu.ua

Консультації: Онлайн. Пт 9.00-10.00 (Google meet)

Лелюк О.О. викладач, канд. філол. н.

Наукові інтереси: Загальне мовознавство, латинська мова, медична термінологія, педагогіка, психологія, англійська мова.

Контакти: тел. +380632688201; e-mail oo.leliuk@knmu.edu.ua

Консультації: Онлайн. Ср. 13.00-14.00 (Google meet)

Литовська О. В. Доцент кафедри, доцент, канд. філол. н.

Наукові інтереси: Латинська мова, медична термінологія, етимологія, антична драма.

Контакти: тел. +380504000924; e-mail ov.lytovska@kbmu.edu.ua

Консультації: Онлайн чт. 12.00-13.00 (Google meet)

Некрасевич Т.В. Ст. викладач, канд. пед. н.

Наукові інтереси: латинська мова, медична термінологія, класична філологія, педагогіка вищої школи. Контакти: тел. +38099 669 29 06; e-mail: tv.nekrashevych@knmu.edu.ua

Консультації: Онлайн Пн 13.00-14.00 (Google meet)

Перекрест М. І. Викладач.

Наукові інтереси: зарубіжна література, класична філологія, педагогіка вищої школи.

Контакти: тел. +380964823216 ; e-mail mi.perekrest@knmu.edu.ua

Консультації: Онлайн . Чт. 14.00-15.00 (Google meet)

Локація: Кафедра латинської мови та медичної термінології, вул. Трінклера 12, м. Харків

Контактний телефон кафедри (057) 702-47-84

E-mail: kaf.5med.latynmovy@knmu.edu.ua

ВСТУП

Силабус освітнього компонента «Основи латинської мови з медичною термінологією» складений відповідно до освітньо-професійної програми (далі – ОПП) «Сестринська справа» та Стандарту вищої освіти України (далі – Стандарт), перший (бакалаврський) рівень, галузі знань 22 «Охорона здоров'я» спеціальності 223 «Медсестринство».

Опис освітнього компонента (анотація)

Компонент вивчається протягом осіннього семестру на першому році навчання. Матеріал поділено на два структурні розділи. Програмою передбачено 48 годин практичних занять та 42 годин самостійної роботи здобувачів освіти. Формою контролю вивчення освітнього компонента є диференційований залік.

Предметом вивчення освітнього компонента є латинська мова та медична термінологія

Міждисциплінарні зв'язки: Вивчення освітнього компонента «Основи латинської мови з медичною термінологією» ґрунтується на знанні рідної мови, іноземних мов. Інтегрується в процесі вивчення з анатомією людини, основами медичної біології та мікробіології, медичною та біологічною хімією, фармакологією та медичною рецептурою, дисциплінами професійної та практичної підготовки в обсязі, необхідному для розуміння та засвоєння термінів згаданих вище освітніх компонентів.

Пререквізити Вивчення освітнього компонента передбачає попереднє засвоєння граматики мови навчання.

Постреквізити Основні положення освітнього компонента мають застосовуватися при вивченні фахових освітніх компонентів.

Посилання на сторінку освітнього компонента в MOODLE

<https://distance.knmu.edu.ua/course/view.php?id=5281>

1. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА:

1.1. Метою вивчення освітнього компонента є оволодіння здобувачем освіти загальними та фаховими компетентностями, які дадуть змогу послуговуватися латинською мовою та медичною термінологією в необхідному для спеціальності обсязі.

1.2. Основними завданнями вивчення освітнього компонента є засвоєння лексичного та граматичного матеріалу латинської мови для свідомого і коректного вживання анатоμο-гістологічних, клінічних та фармацевтичних термінів.

1.3. Компетентності та результати навчання, формуванню яких сприяє освітнього компонента «Основи латинської мови з медичною термінологією».

1.3.1. Вивчення освітнього компонента забезпечує опанування здобувачами освіти **компетентностей:**

загальні:

ЗК 03. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу

ЗК 04. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях

ЗК 05. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності

ЗК 06. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово

ЗК 07. Здатність спілкуватися іноземною мовою

ЗК 08. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій

ЗК 10. Здатність приймати обґрунтовані рішення

ЗК 11. Здатність працювати в команді

ЗК 12. Навички міжособистісної взаємодії

спеціальні (фахові, предметні):

ФК 04. Застосовування професійних навичок (вмінь), медичних засобів, втручань та дій для забезпечення пацієнтові/клієнтові гідного ставлення, приватності (інтимності), конфіденційності, захисту його прав, фізичних, психологічних та духовних потреб на засадах транскультурального медсестринства, толерантної та неосудної поведінки.

ФК 05. Здатність ефективно застосовувати сукупність медсестринських навичок (вмінь), медичних засобів, втручань та дій для забезпечення догляду на основі холістичного (цілісного) підходу, враховуючи задоволення потреб пацієнта у комфорті, харчуванні, особистій гігієні та здатності особи задовольняти свої щоденні потреби.

ФК 06. Здатність ефективно застосовувати сукупність професійних навичок (вмінь), медичних засобів, втручань та дій при оцінці функціонального стану пацієнтів/клієнтів, підготовці їх до діагностичних досліджень та заборі біологічного матеріалу для лабораторних досліджень.

ФК 12. Здатність орієнтуватися у визначенні групової належності лікарських засобів, особливостях їх фармакокінетики та фармакодинаміки.

1.3.2. Вивчення освітнього компонента забезпечує набуття здобувачами освіти наступних **програмних результатів навчання:**

ПРН 13. Виписувати, зберігати та застосувати фармакологічні засоби .

ПРН 20. Належно вести відповідну медичну документацію

1.3.3. Вивчення освітнього компонента забезпечує набуття здобувачами освіти таких **соціальних навичок (Soft skills):**

- навички комунікації в усній і письмовій формах;
- навички брати на себе відповідальність за прийняті рішення;

- навички презентації власних ідей та думок;
- навички встановлення професійних та міжособистісних зв'язків;
- навички використання інформаційних технологій;
- навички управління своїм часом;
- навички роботи у команді;
- лідерські навички.

2. ІНФОРМАЦІЙНИЙ ОБСЯГ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітній ступінь, ОПІ	Характеристика освітнього компонента	
		денна форма навчання	
Кількість кредитів – 3	Галузь знань 22 «Охорона здоров'я»	Нормативна	
Загальна кількість годин – 90	Спеціальність: 223 «Медсестринство»	Курс:	
		1-й	
		Семестр	
		Лекції	
Годин для денної форми навчання: аудиторних – 48 самостійної роботи здобувача освіти – 42	Освітній ступінь: бакалавр ОПІ «Сестринська справа»		
		Практичні, семінарські	
		48 год.	
		Лабораторні	
		Самостійна робота	
		42 год.	год.
Індивідуальні завдання: виконуються як один з видів самостійної роботи			
Вид підсумкового контролю: диф. залік			

2.1 Опис освітнього компонента

2.2.1 Лекції

Учбовим планом не передбачено.

2.2.2 Семінарські заняття

Семінарські заняття учбовим планом не передбачено.

2.2.3 Практичні заняття

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	Методи навчання	Форми контролю
1	Вступ. Латинський алфавіт. Класифікація звуків. Наголос	2	розповідь-пояснення, бесіда, демонстрація,	усне опитування (індивідуальне і фронтальне); письмове опитування;

			презентація,	тестовий контроль
2	Система латинського іменника. Словникова форма. Граматичні категорії іменника. Неузгоджене означення.	2	розповідь-пояснення, бесіда, демонстрація, презентація, гейміфікація (Quizlet!, Kahoot)	усне опитування (індивідуальне і фронтальне); письмове опитування; тестовий контроль
3	Система латинського прикметника. Узгоджене означення.	2	розповідь-пояснення, бесіда, демонстрація, презентація, гейміфікація (Quizlet!, Kahoot)	усне опитування (індивідуальне і фронтальне); письмове опитування; тестовий контроль
4	Основні моделі анатомічних термінів. Порядкові числівники.	2	розповідь-пояснення, бесіда, демонстрація, презентація, гейміфікація (Quizlet!, Kahoot)	усне опитування (індивідуальне і фронтальне); письмове опитування; тестовий контроль; взаємоконтроль
5	Прикметники III відміни. Діеприкметник.	2	розповідь-пояснення, бесіда, демонстрація, презентація, гейміфікація (Quizlet!, Kahoot)	усне опитування (індивідуальне і фронтальне); письмове опитування; тестовий контроль
6	Форми множини іменників та прикметників. Аббревіація в анатомічній номенклатурі	2	розповідь-пояснення, бесіда, демонстрація, презентація, гейміфікація (Quizlet!, Kahoot)	усне опитування (індивідуальне і фронтальне); письмове опитування; самоконтроль
7	Загальні відомості про іменники III відміни.	2	розповідь-пояснення,	усне опитування (індивідуальне і

	Чоловічий рід		бесіда, демонстрація, презентація, гейміфікація (Quizlet!, Kahoot)	фронтальне); письмове опитування; тестовий контроль
8	Загальні відомості про іменники III відміни. Жіночий та середній рід	2	розповідь-пояснення, бесіда, демонстрація, презентація, гейміфікація (Quizlet!, Kahoot)	усне опитування (індивідуальне і фронтальне); письмове опитування; тестовий контроль
9	IV та V відміни іменників.	2	розповідь-пояснення, бесіда, демонстрація, презентація, гейміфікація (Quizlet!, Kahoot)	усне опитування (індивідуальне і фронтальне); письмове опитування; тестовий контроль, взаємоконтроль
10	Підсумковий контроль за матеріалом тем 1-9	2	-	письмове опитування; тестовий контроль
11	Вступ до клінічної термінології. Грецькі дублети латинських термінів на позначення частин тіла людини. Суфікси -oma, -itis, -osis.	2	розповідь-пояснення, бесіда, демонстрація, презентація, перегляд відео, гейміфікація (Quizlet!, Kahoot)	усне опитування (індивідуальне і фронтальне); письмове опитування; тестовий контроль, самоконтроль
12	Суфіксальний спосіб творення у клінічній термінології	2	розповідь-пояснення, бесіда, демонстрація, презентація, перегляд відео, гейміфікація (Quizlet!, Kahoot)	усне опитування (індивідуальне і фронтальне); письмове опитування; тестовий контроль, самоконтроль
13	Грецькі корені на позначення тканин та секретів. Словотвір. Грецькі та латинські префікси	2	розповідь-пояснення, бесіда, демонстрація,	усне опитування (індивідуальне і фронтальне); письмове

			презентація, гейміфікація (Quizlet!, Kahoot)	опитування; тестовий контроль
14	Складні клінічні терміни. Грецькі терміноелементи на позначення патологічних станів та процесів, хірургічних втручань, методів діагностики та терапії.	2	розповідь-пояснення, бесіда, демонстрація, презентація, гейміфікація (Quizlet!, Kahoot)	усне опитування (індивідуальне і фронтальне); письмове опитування; взаємоконтроль, самоконтроль
15	Складні клінічні терміни. Початкові терміноелементи на позначення фізичних характеристик.	2	розповідь-пояснення, бесіда, демонстрація, презентація, гейміфікація (Quizlet!, Kahoot)	усне опитування (індивідуальне і фронтальне); письмове опитування; тестовий контроль
16	Практичні вправи з утворення та перекладу клінічних термінів.	2	розповідь-пояснення, бесіда, демонстрація, презентація, гейміфікація (Quizlet!, Kahoot)	усне опитування (індивідуальне і фронтальне); письмове опитування; тестовий контроль
17	Загальні відомості про латинське дієслово. Рецептурні вирази.	2	розповідь-пояснення, бесіда, демонстрація, презентація, перегляд відео, гейміфікація (Quizlet!, Kahoot)	усне опитування (індивідуальне і фронтальне); письмове опитування; взаємоконтроль
18	Вступ до фармацевтичної термінології. Тривіальні назви лікарських засобів. Структура фармацевтичного терміна. Латинські назви рослин та їхніх частин.	2	розповідь-пояснення, бесіда, демонстрація, презентація, моделювання процесів і ситуацій, гейміфікація (Quizlet!, Kahoot)	усне опитування (індивідуальне і фронтальне); письмове опитування; тестовий контроль
19	Тверді, рідкі та м'які лікарські форми. Рецепт.	2	розповідь-пояснення,	усне опитування (індивідуальне і

	Структура і форма рецепту. Абревіація у рецепті.		бесіда, демонстрація, презентація, моделювання процесів і ситуацій, гейміфікація (Quizlet!, Kahoot)	фронтальне); письмове опитування; тестовий контроль
20	Хімічна номенклатура. Назви хімічних елементів, кислот, оксидів..	2	розповідь- пояснення, бесіда, демонстрація, презентація, моделювання процесів і ситуацій, гейміфікація (Quizlet!, Kahoot)	усне опитування (індивідуальне і фронтальне); письмове опитування; тестовий контроль
21	Хімічна номенклатура. Назви солей та складних ефірів.	2	розповідь- пояснення, бесіда, демонстрація, презентація, моделювання процесів і ситуацій, гейміфікація (Quizlet!, Kahoot)	усне опитування (індивідуальне і фронтальне); письмове опитування; тестовий контроль
22	Ботанічна номенклатура у рецепті.	2	розповідь- пояснення, бесіда, демонстрація, презентація, моделювання процесів і ситуацій, гейміфікація (Quizlet!, Kahoot)	усне опитування (індивідуальне і фронтальне); письмове опитування; тестовий контроль
23	Практичні вправи з перекладу фармацевтичних термінів.	2	моделювання ситуацій, бесіда, гейміфікація (Quizlet!, Kahoot)	усне опитування (індивідуальне і фронтальне); письмове опитування; тестовий

				контроль; самоконтроль
24	Диференційований залік	2	-	письмове опитування; тестовий контроль
	Всього годин	48		

2.2.4. Лабораторні заняття

Лабораторні заняття учбовим планом не передбачено

2.2.5. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	Методи навчання	Форми контролю
1	Фонетика. Латинський алфавіт. Правила вимови.	2	частково-пошуковий, репродуктивний, ілюстрація, демонстрація, презентація, віртуальна консультація, віртуальний тьюторіал,	творчі завдання; індивідуальні завдання; анотації; самоконтроль; виступ на задану тему
2	Іменник. Система латинського іменника. Граматичні категорії іменника. Неузгоджене означення.	2	частково-пошуковий, репродуктивний, ілюстрація, демонстрація, презентація, віртуальна консультація, віртуальний тьюторіал.	творчі завдання; індивідуальні завдання; анотації; самоконтроль; виступ на задану тему
3	Система латинського прикметника. Узгоджене означення.	2	частково-пошуковий, репродуктивний, ілюстрація, демонстрація, презентація, віртуальна консультація, віртуальний	творчі завдання; індивідуальні завдання; анотації; самоконтроль; виступ на задану тему

			тьюторіал,	
4	Основні моделі анатомічних термінів. Порядкові числівники.	2	частково-пошуковий, репродуктивний, ілюстрація, демонстрація, презентація, віртуальна консультація, віртуальний тьюторіал,	творчі завдання; індивідуальні завдання; анотації; самоконтроль; виступ на задану тему
5	Прикметники III відміни. Дієприкметник.	2	частково-пошуковий, репродуктивний, ілюстрація, демонстрація, презентація, віртуальна консультація, віртуальний тьюторіал,	творчі завдання; індивідуальні завдання; анотації; самоконтроль; виступ на задану тему
6	Форми множини іменників та прикметників. Абревіація в анатомічній номенклатурі	2	частково-пошуковий, репродуктивний, ілюстрація, демонстрація, презентація, віртуальна консультація, віртуальний тьюторіал,	творчі завдання; індивідуальні завдання; анотації; самоконтроль; виступ на задану тему
7	Загальні відомості про іменники III відміни.	2	частково-пошуковий, репродуктивний, ілюстрація, демонстрація, презентація, віртуальна консультація, віртуальний тьюторіал,	творчі завдання; індивідуальні завдання; анотації; самоконтроль; виступ на задану тему
8	IV та V відміни іменників.	2	частково-пошуковий, репродуктивний, ілюстрація, демонстрація, презентація, віртуальна консультація, віртуальний тьюторіал,	творчі завдання; індивідуальні завдання; анотації; самоконтроль; виступ на задану тему
9	Підсумковий контроль за	2	частково-	творчі

	матеріалом тем 1-8		пошуковий, репродуктивний, ілюстрація, віртуальна консультація, віртуальний тьюторіал,	завдання; індивідуальні завдання; анотації; самоконтроль; виступ на задану тему
10	Вступ до клінічної термінології. Грецькі дублети латинських термінів на позначення частин тіла людини. Суфікси -oma, -itis, -osis.	2	частково-пошуковий, репродуктивний, ілюстрація, демонстрація, презентація, віртуальна консультація, віртуальний тьюторіал,	творчі завдання; індивідуальні завдання; анотації; самоконтроль; виступ на задану тему
11	Грецькі корені на позначення тканин та секретів. Словотвір. Грецькі та латинські префікси	2	частково-пошуковий, репродуктивний, ілюстрація, демонстрація, презентація, віртуальна консультація, віртуальний тьюторіал,	творчі завдання; індивідуальні завдання; анотації; самоконтроль; виступ на задану тему
12	Складні клінічні терміни. Грецькі терміноелементи на позначення патологічних станів та процесів, хірургічних втручань, методів діагностики та терапії.	2	частково-пошуковий, репродуктивний, ілюстрація, демонстрація, презентація, віртуальна консультація, віртуальний тьюторіал,	творчі завдання; індивідуальні завдання; анотації; самоконтроль; виступ на задану тему
13	Складні клінічні терміни. Початкові терміноелементи на позначення фізичних характеристик.	2	частково-пошуковий, репродуктивний, ілюстрація, демонстрація, презентація, віртуальна консультація, віртуальний тьюторіал,	творчі завдання; індивідуальні завдання; анотації; самоконтроль; виступ на задану тему
14	Практичні вправи з утворення та перекладу клінічних термінів.	2	частково-пошуковий, репродуктивний, ілюстрація, демонстрація,	творчі завдання; індивідуальні завдання; анотації;

			презентація, віртуальна консультація, віртуальний тьюторіал,	самоконтроль; виступ на задану тему
15	Загальні відомості про латинське дієслово. Рецептурні вирази.	2	частково-пошуковий, репродуктивний, ілюстрація, демонстрація, презентація, віртуальна консультація, віртуальний тьюторіал,	творчі завдання; індивідуальні завдання; анотації; самоконтроль; виступ на задану тему
16	Вступ до фармацевтичної термінології. Тривіальні назви лікарських засобів. Структура фармацевтичного терміна. Латинські назви рослин та їхніх частин.	2	частково-пошуковий, репродуктивний, ілюстрація, демонстрація, презентація, віртуальна консультація, віртуальний тьюторіал,	творчі завдання; індивідуальні завдання; анотації; самоконтроль; виступ на задану тему
17	Тверді, рідкі та м'які лікарські форми. Рецепт. Структура і форма рецепту. Абревіація у рецепті.	2	частково-пошуковий, репродуктивний, ілюстрація, демонстрація, презентація, віртуальна консультація, віртуальний тьюторіал,	творчі завдання; індивідуальні завдання; анотації; самоконтроль; виступ на задану тему
18	Хімічна номенклатура. Назви хімічних елементів, кислот, оксидів, солей та складних ефірів.	2	частково-пошуковий, репродуктивний, ілюстрація, демонстрація, презентація, віртуальна консультація, віртуальний тьюторіал,	творчі завдання; індивідуальні завдання; анотації; самоконтроль; виступ на задану тему
19	Ботанічна номенклатура у рецепті	2	частково-пошуковий, репродуктивний, ілюстрація, демонстрація, презентація, віртуальна	творчі завдання; індивідуальні завдання; анотації; самоконтроль; виступ на

			консультація, віртуальний тьюторіал,	задану тему
20	Практичні вправи з перекладу фармацевтичних термінів.	2	частково-пошуковий, репродуктивний, ілюстрація, демонстрація, презентація, віртуальна консультація, віртуальний тьюторіал,	творчі завдання; індивідуальні завдання; анотації; самоконтроль; виступ на задану тему
21	Диференційований залік	2	віртуальна консультація, віртуальний тьюторіал,	творчі завдання; індивідуальні завдання.
	Всього годин	42		

3. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

3.1. Оцінювання здобувачів вищої освіти проводиться відповідно до «Інструкції з оцінювання навчальної діяльності здобувачів вищої освіти у ХНМУ» (Наказ ХНМУ №181 від 21.08.2021)

Оцінювання загальної навчальної діяльності

Бали за ЗНД для дисциплін з формою контролю «диференційований залік» розраховуються як середнє арифметичне балів ПК за всі теми всіх семестрів, впродовж всього періоду вивчення дисципліни (з точністю до сотих) за таблицею 1 «Перерахунок середньої оцінки за поточний контроль у багатобальну шкалу (для дисциплін, що завершуються ДЗ)», що додається, автоматично в межах функціоналу електронного журналу АСУ. ЗНД визначається у балах від 70 до 120.

Таблиця 1

Перерахунок середньої оцінки за поточну діяльність у багатобальну шкалу (для дисциплін, що завершуються ДЗ)

4-бальна шкала	120-бальна шкала	4-бальна шкала	120-бальна шкала
5	120	3.91-3,94	94
4.95-4,99	119	3.87-3,9	93
4.91-4,94	118	3.83- 3,86	92
4.87-4,9	117	3.79- 3,82	91
4.83-4,86	116	3.74-3,78	90
4.79-4,82	115	3.7- 3,73	89

4-бальна шкала	120-бальна шкала	4-бальна шкала	120-бальна шкала
4.75-4,78	114	3.66- 3,69	88
4.7-4,74	113	3.62- 3,65	87
4.66-4,69	112	3.58-3,61	86
4.62-4,65	111	3.54- 3,57	85
4.58-4,61	110	3.49- 3,53	84
4.54-4,57	109	3.45-3,48	83
4.5-4,53	108	3.41-3,44	82
4.45-4,49	107	3.37-3,4	81
4.41-4,44	106	3.33- 3,36	80
4.37-4,4	105	3.29-3,32	79
4.33-4,36	104	3.25-3,28	78
4.29-4,32	103	3.21-3,24	77
4.25- 4,28	102	3.18-3,2	76
4.2- 4,24	101	3.15- 3,17	75
4.16- 4,19	100	3.13- 3,14	74
4.12- 4,15	99	3.1- 3,12	73
4.08- 4,11	98	3.07- 3,09	72
4.04- 4,07	97	3.04-3,06	71
3.99-4,03	96	3.0-3,03	70
3.95- 3,98	95	Менше 3	Недостатньо

Проведення та оцінювання диференційованого заліку.

Диференційований залік проводиться викладачем групи на останньому практичному занятті. Він передбачає оцінювання засвоєння практичних навичок та теоретичних знань за всіма темами дисципліни.

Критерії оцінювання практичних навичок і теоретичних знань (табл. 2, 3).

Таблиця 2

Критерії оцінювання практичних навичок, які входять до диференційованих заліків

Кількість навичок	«5»	«4»	«3»	Відповідь за білетами практичної частини	За кожен практичну навичку студент одержує від 5 до 8 балів, що відповідає: «5» - 8 балів; «4» - 6,5 балів; «3» - 5 балів.
1	8	6,5	5		
2	8	6,5	5		
3	8	6,5	5		
4	8	6,5	5		
5	8	6,5	5		
	40	32,5	25		

Таблиця 3

Критерії оцінювання теоретичних знань, які входять до диференційованих залів

Кількість питань	«5»	«4»	«3»	Усна відповідь за білетами, які включають теоретичну частину дисципліни	За кожну відповідь студент одержує від 5 до 8 балів, що відповідає: «5» - 8 балів; «4» - 6,5 балів; «3» - 5 балів.
1	8	6,5	5		
2	8	6,5	5		
3	8	6,5	5		
4	8	6,5	5		
5	8	6,5	5		
	40	32,5	25		

Оцінка з дисципліни є сума балів за ЗНД, ІЗЗ та ДЗ і складає від 120 до 200 балів.

Шкала оцінювання у ХНМУ

Оцінка за 200 бальною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	Оцінка за чотирибальною (національною) шкалою
180–200	A	Відмінно
160–179	B	Добре
150–159	C	Добре
130–149	D	Задовільно
120–129	E	Задовільно
Менше 120	F, Fx	Незадовільно

3.2. Питання до заліку:

1. Коротка історія латинської мови і розвитку медичної термінології.
2. Правила латинської фонетики та орфографії.
3. Аналіз іменників, прикметників, дієслів за граматичними категоріями.
4. Парадигми іменників I-V відміни в однині і множині.
5. Парадигми прикметників I-III відміни в однині і множині.
6. Парадигми дієслів дійсного, умовного та наказового способів теперішнього часу.
7. Основні моделі побудови анатомо-гістологічних, клінічних та фармацевтичних термінів.
8. Двосторонній переклад анатомічних, клінічних та фармацевтичних термінів з іменниками і прикметниками в різних відмінках однини і множини.

9. Співвідношення терміноелементів грецького походження із латинськими назвами органів тіла людини.

10. Морфологічна структура анатомічних та клінічних термінів.

11. Греко-латинські терміноелементи на позначення тканин, органів, клітин, методів діагностики та лікування, патологічних станів, оперативних втручань тощо.

12. Частотні відрізки у складі тривіальних назв лікарських засобів та їхні значення.

13. Різновиди лікарських форм.

14. Латинські назви хімічних елементів та сполук.

15. Правила граматичного оформлення записів у рецептах.

16. Розрізнення простого та розгорнутого способів виписування рецептів на різні лікарські форми.

3.3. Контрольні питання

1. Латинський алфавіт. Правила читання дифтонгів та диграфів.
2. Граматичні категорії латинського іменника. Принципи визначення відміни та роду іменника.
3. Правила постановки наголосу в латинській мові.
4. Іменники I відміни. Граматичні ознаки. Визначення основи. Відмінювання в однині і множині.
5. Іменники II відміни. Граматичні ознаки. Відмінювання в однині та множині.
6. Прикметники I і II відміни. Граматичні ознаки. Узгодження з іменниками. Відмінювання в однині та множині.
7. Іменники III відміни. Загальна характеристика. Визначення основи
8. Прикметники III відміни з двома закінченнями. Визначення основи.
9. Прикметники III відміни з одним закінченням. Визначення основи.
10. Іменники IV та V відміни. Відмінювання в однині та множині.
11. Правило середнього роду. Відмінювання іменників середнього роду різних відмін в однині та множині.
12. Структура клінічного терміна.
13. Багатослівні клінічні терміни.
14. Переклад та пояснення клінічного терміна.
15. Префіксальний спосіб творення в клінічній термінології.
16. Латинські та грецькі префікси на позначення розміру та кількості.
17. Префікси на позначення оболонок органів.
18. Кінцеві та початкові терміноелементи на позначення крові та сечі.
19. Терміни на позначення вмісту повітря, гною, води, крові в органі.
20. Кінцеві терміноелементи на позначення оперативного втручання.
21. Кінцеві терміноелементи на позначення патологічних станів.
22. Кінцеві терміноелементи на позначення методів лікування та діагностики.
23. Особливості вживання термінів на позначення різних видів трансплантацій та пластичних операцій.

24. Терміни на позначення обсягу формених елементів крові.
25. Початкові терміноелементи на позначення фізичних характеристик.
26. Структура фармацевтичного терміна.
27. Дієслово у фармацевтичній термінології.
28. Тривіальні назви лікарських засобів.
29. Поняття частотного відрізка.
30. Поняття лікарської форми. Їхні різновиди.
31. Основні моделі рецептурного пропису.
32. Основні рецептурні вирази з дієсловами.
33. Правила щодо позначення обсягу лікарських засобів у рецепті.
34. Тверді лікарські форми та особливості їх виписування у рецепті.
35. М'які лікарські форми та особливості їх виписування у рецепті
36. Рідкі лікарські форми у рецепті. Особливості позначення їх обсягу.
37. Абревіація у фармацевтичній термінології.
38. Вживання великої літери у фармацевтичних термінах та рецепті.
39. Хімічна номенклатура. Назви хімічних елементів.
40. Латинські назви кислот. Органічні та неорганічні кислоти у рецепті.
41. Назви оксидів та закисів. Рецепти із ними.
42. Латинські назви солей. Солі та складні ефіри у рецепті.

3.4. Індивідуальні завдання

Бали	Вид роботи
10	Участь у всеукраїнській науковій конференції, призові місця на Всеукраїнській олімпіаді з латинської мови (II тур)
9	Публікація статті
8	Призові місця на міжнародній університетській конференції
7-5	Участь у кафедральній конференції, активна участь у СНТ
6-4	Призові місця на кафедральній олімпіаді з латинської мови (I тур)
3	Наочне обладнання (таблиці, схеми, плакати)
2-1	Реферати

3.5. Правила оскарження оцінки

Студент/-ка має право оскаржити оцінку, звернувшись до викладача освітнього компонента або завідувача кафедри.

4. ПОЛІТИКА ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Вимоги освітнього компонента.

Опанування освітнього компонента вимагає підготовки до практичних занять; опрацювання матеріалу за опорним конспектом; роботу з допоміжною літературою; пошукову та аналітичну роботу зі словником.

Письмові та домашні завдання треба виконувати повністю та вчасно, якщо у студентів/-ок виникають запитання, можна звернутися до викладача

особисто або за електронною поштою, яку викладач/-ка надасть на першому практичному занятті.

Відвідування занять та поведінка.

Очікується, що студенти та студентки відвідуватимуть всі практичні заняття. Якщо вони пропустили заняття, необхідно відпрацювати його (згідно з графіком на інформаційному стенді кафедри)

Студентству важливо дотримуватися правил належної поведінки в університеті. Ці правила є загальними для всіх, вони стосуються також і всього професорсько-викладацького складу та співробітників/-ць, і принципово не відрізняються від загальноприйнятих норм.

Під час занять дозволяється:

- залишати аудиторію на короткий час за потреби та за дозволом викладача;
- пити безалкогольні напої;
- фотографувати слайди презентацій;
- брати активну участь у ході заняття (див. Академічні очікування від студенток/-ів).

заборонено:

- їсти (за виключенням осіб, особливий медичний стан яких потребує іншого – в цьому випадку необхідне медичне підтвердження);
- палити, вживати алкогольні і навіть слабоалкогольні напої або наркотичні засоби;
- нецензурно висловлюватися або вживати слова, які ображають честь і гідність колег та професорсько-викладацького складу;
- грати в азартні ігри;
- наносити шкоду матеріально-технічній базі університету (псувати інвентар, обладнання; меблі, стіни, підлоги, засмічувати приміщення і території);
- галасувати, кричати або прослуховувати гучну музику в аудиторіях і навіть у коридорах під час занять.

Використання електронних гаджетів.

Методика викладання освітнього компонента передбачає активне залучення персональних гаджетів у процес навчання (використання ігрових методів (Quizlet, Kahoot!) та елементів дистанційного навчання у системі Moodle).

Рекомендації щодо успішного складання освітнього компонента.

Активна участь під час обговорення в аудиторії, студенти/-ки мають бути готовими детально розбиратися в матеріалі, ставити запитання, висловлювати свою точку зору, дискутувати. Під час дискусії важливі:

- повага до колег,
- толерантність до інших та їхнього досвіду,
- сприйнятливність та неупередженість,
- здатність не погоджуватися з думкою, але шанувати особистість опонента/-ки,

- ретельна аргументація своєї думки та сміливість змінювати свою позицію під впливом доказів,
- я-висловлювання, коли людина уникає непотрібних узагальнювань, описує свої почуття і формулює свої побажання з опорою на власні думки і емоції,
- обов'язкове знайомство з першоджерелами.

Вітається творчий підхід у різних його проявах. Від студентів/-ок очікується зацікавленість участю у міських, всеукраїнських та міжнародних конференціях, конкурсах та інших заходах з предметного профілю.

Політика щодо осіб з особливими освітніми потребами

Відповідно до Статті 19, 20 Закону України «Про освіту» та Наказу ХНМУ від 22.06.2018 №203 «Про затвердження Порядку супроводу (надання допомоги) осіб з обмеженими фізичними можливостями, громадян похилого віку, інших маломобільних груп населення під час перебування на території (приміщеннях) ХНМУ» у ХНМУ створені сприятливі умови для інклюзивної освіти (див. http://www.knmu.kharkov.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=7108%3A2021-03-10-14-08-02&catid=12%3A2011-05-10-07-16-32&Itemid=33&lang=uk)

Особа з особливими освітніми потребами або староста групи на прохання здобувача вищої освіти може до початку занять попередити викладача та спільно розробити оптимальну стратегію щодо процесу навчання. Якщо у Вас виникнуть будь-які питання, будь ласка, контакуйте з викладачем.

Техніка безпеки

На першому занятті з курсу буде роз'яснено основні принципи охорони праці шляхом проведення відповідного інструктажу. Очікується, що кожен та кожна повинні знати, де найближчий до аудиторії евакуаційний вихід, де знаходиться вогнегасник, як їм користуватися тощо.

Порядок інформування про зміни у силабусі

Інформація про зміни у силабусі протягом опанування освітнього компонента доноситься викладачем до учасників навчального процесу, а також відповідні зміни відображаються в електронних варіантах силабусів, розміщених на сайті ХНМУ.

5. АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ

У дотриманні академічної доброчесності Кафедра керується Положенням про академічну доброчесність та етику академічних взаємовідносин в Харківському національному медичному університеті.

Кафедра латинської мови та медичної термінології підтримує нульову толерантність до плагіату. Від студентів та студенток очікується бажання постійно підвищувати власну обізнаність в академічному письмі. На перших

заняттях проводитимуться інформаційні заходи щодо того, що саме вважати плагіатом та як коректно здійснювати дослідницько-науковий пошук.

6. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Базова

1. Дерев'янченко Н. В. Литовська О.В Латинська мова та медична термінологія : навчальний посібник (для студентів вищих мед. навч. закладів). Харків : ХНМУ, 2017. 172 с.

2. Латинська мова та основи медичної термінології : національний підручник / Л. Ю. Смольська. П.А. Содомора, Д. Г. Шега та ін. К. : ВСВ «Медицина», 2019. 472 с.

3. Міжнародна анатомічна термінологія (латинські, українські, російські та англійські еквіваленти) : навч. посібник // під ред. Черкасов В. Г., Бобрик І.І., Гумінський Ю. Й. Вінниця : Нова книга, 2010. 388 с.

Допоміжна

1. Кісельова О.Г., Лехницька С. І. Шпинта Г.М. Латинська мова і медична термінологія. Київ : Книга-плюс, 2016. 376 с.

2. Українсько-латинсько-англійський медичний енциклопедичний словник: у 4 т. укладачі Л.І. Петрух, І.М. Головка. К. : Медицина. Т. 1, 2012. 704 с.; Т. 2, 2013. 744 с.; Т. 3, 2016. 744 с. Т. 4, 2016. 600 с.

3. László Répás. Basics of Medical Terminology: Latin and Greek Origins. Medi-lingua, 2017. 100 p.

4. Medical Terminology for Health Professions / Ann Ehrlich, Carol L. Schroeder, Laura Ehrlich, Katrina Schroeder Smith. Cengage Learning; 8th ed., 2016. 688 p

5. Stedman's Medical Dictionary for the Health Professions and Nursing. Stedman's; 7th edition. 2011. 2439 p.

7. ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1. Положення про академічну доброчесність та етику академічних взаємовідносин в Харківському національному медичному університеті http://files.knmu.edu.ua:8181/upload/redakt/doc_uchproc/polog_ad_etyka_text.pdf

2. Federative International Programme of Anatomical Terminology=Федеративна міжнародна програма з анатомічної термінології. URL: <http://www.unifr.ch/ifaa/Public/EntryPage/HomePublic.html>

3. International Classification of Diseases - 10. Version: 2019. URL: <https://icd.who.int/browse10/2019/en#/>

4. Акаунт кафедри латинської мови та медичної термінології у додатку Quizlet: quizlet.com/latinamed